

Fejøl den 02. maj 2023

Til
Udvalget for Landdistrikter og Øer
Udvalget for Småøer
Landdistriktsminister Louise Schack Elholm
Landbrugsminister Jacob Jensen
Landbrugsordførere i Folketingets partier

Kære Udvalg for Landdistrikter og Øer, Udvalg for Småøer, minister for landdistrikter samt minister for landbrug og landbrugsordførere i Folketingets partier

Sammenslutningen af Danske Småøer vil gerne takke for den nyligt afholdte høring om landbrug på småøerne i Udvalget for Småøer. Vi var meget glade for, at Landdistriktsministeren deltog i høringen og for de mange gode spørgsmål fra udvalgets medlemmer.

På høringen stod det klart, at følgende faktorer lige nu er afgørende for, om der fortsat skal være levedygtige landbrug på småøerne:

Fjerneje og fjernbrak

Et meget akut problem på flere øer, hvor bedrifter fra fastlandet samler deres braklægningskrav på en lille ø. Enten ved opkøb eller ved forpagtning. Dermed afskæres ø-landbrugerne fra at forpagte eller købe jorden.

Ø-støtte

Når bedrifter fra fastlandet køber eller forpagter jord på småøerne, kan de opnå ø-støtte. Også selvom jorden lægges brak og der dermed ikke er ekstraudgifter forbundet med driften af jorden på øen ifht. brakjord på fastlandet. Bedrifter fra fastlandet får desuden en statsstøttet konkurrencefordel, når de kan opnå ø-støtte, som ø-landmanden, der dyrker mere end 100 hektar på øen, ikke kan opnå.

Lovgivningen er skrevet ud fra store, specialiserede bedrifter

På småøerne er mange bedrifter små og blandede med nicheproduktioner, bl.a. af livstilsfødevareprodukter. Mange steder bruges alternative dyrkningsmetoder og ejerformer. Lovgivning giver lige nu små bedrifter uforholdsmæssigt store udgifter til bl.a. kontrol, overvågning og diverse gebyrer. Hvis man f.eks. har flere forskellige typer af dyr, skal der foretages særskilt veterinærkontrol med dertil knyttede gebyrer af hver dyretype. I stedet kunne dyrlægen kontrollere alle dyr ved ét kontrolbesøg med ét gebyr.

Sammenslutningen af Danske Småøer anbefaler, at der fra politisk side arbejdes for følgende:

1. Fjern ø-støtten til beboede småøer *for landmænd, der ikke har fast bopæl på øen*
2. Fjern grænsen på 100 hektar for ø-støtte for *fastboende ø-landmænd*
3. Knyt braklægningskravet til ejendomsnummeret, så brakjorden spredes, til gavn for naturen og så fastlandsbedrifter ikke kan samle brakjord på en lille ø.
4. Justér lovgivningen, så den tager bedre højde for erhvervsmæssig drift på små bedrifter, bedrifter med nicheproduktion og bedrifter med blandede produktioner.
5. Justér reglerne fra aftalen om grøn omstilling, så de bedre understøtter små bedrifter, bedrifter med nicheproduktion og bedrifter med blandede produktioners mulighed for grøn omstilling.
6. Justér lovgivningen om vurdering af landejendomme, så den tager højde for små ejendomme, hvor landbruget er en deltidsbeskæftigelse, jorden er forpagtet eller udlagt til naturområde af hensyn til den særligt sårbare natur på småøerne.
7. For at understøtte bosætningen og helårslivet på småøerne, bør lovgivningen beskytte små landejendomme, der pt. bruges til helårsbeboelse mod at overgå til fritidsboliger, fordi nuværende ejere ikke længere har råd til at bo der pga. forhøjede jordskatter.

Med venlig hilsen

Kirsten Sydendal

Formand

Sammenslutningen af Danske Småøer